

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

PEDAGOGICAL POTENTIAL OF THE MIXED FORM OF STUDIES IS IN FORMING OF ENGLISH-LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF INITIAL CLASSES

У статті висвітлено особливості реалізації змішаної форми навчання в умовах нової української школи. Проаналізовано зміст поняття «змішане навчання (blended learning)» на основі вивчення сучасних наукових розробок. Визначено та охарактеризовано моделі змішаного навчання в системі початкової освіти за формою взаємодії, зокрема: ротаційну, гнучку, особистісно-орієнтовану, модель збагаченого віртуального середовища, кожна з яких відрізняється домінуючим компонентом змішаного навчання (традиційна особиста взаємодія вчителя з учнями, інтерактивна взаємодія учня з інформаційно-освітніми онлайн-ресурсами, самоосвіта як процес цілеспрямованого самовдосконалення та саморозвитку учня). Акцентовано увагу на основній технології змішаного навчання, зокрема його ротаційної моделі, – технології перевернутого класу, яка є найпоширенішою в умовах нової української школи.

Названо види інформаційно-комунікаційних технологій під час навчання молодших школярів англійської мови в умовах змішаного навчання, а саме: комп'ютерні технології, веб-технології, інтернет-технології, мобільні технології. Наголошено, що інформаційно-комунікаційні технології є невід'ємною складовою сучасної освітньої системи та процесу змішаного навчання в новій українській школі.

Розкрито сутність, зміст та структуру англійської комунікативної компетентності учнів початкової школи. Теоретично обґрунтовано педагогічний потенціал змішаної форми навчання у процесі формування англійської комунікативної компетентності молодших школярів. Визначено переваги та недоліки змішаного навчання порівняно з традиційними методами навчання англійської мови учнів початкової школи. Доведено, що змішане навчання є провідною формою навчання на сучасному етапі модернізації нової української школи. Окреслено педагогічні умови формування англійської комунікативної компетентності молодших школярів засобами змішаного навчання, серед яких: дотримання балансу між використанням очного та дистанційного компонентів змішаного навчання; чергування різних форм навчальної діяльності; використання інноваційних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій; трансформація навчальних матеріалів згідно з вимогами змішаного навчання тощо.

Ключові слова: змішане навчання, електронне навчання, перевернутий клас, інформатизація освіти, англійська комунікативна компетентність, інформаційно-комунікаційні технології, молодші школярі.

In the article the features of realization of the mixed form of studies are reflected in the conditions of new Ukrainian school. Maintenance of concept «the mixed studies (blended learning)» on the basis of study of modern scientific developments is analysed. Certainly and the models of the mixed studies are described in the system of primary education on a form co-operation, in particular: rotary, flexible, personality-oriented, model of the enriched virtual environment, each of that differs in the dominant component of the mixed studies (traditional personal co-operating of teacher with students, interactive co-operating of student with informatively-educational onlineresources, self-education as process of purposeful self-perfection and camorozvumky of student). Attention is accented on basic technology of the mixed studies, in particular him rotary model, – to technology of the inverted class, that is most widespread in the conditions of new Ukrainian school.

The types of informatively-communication technologies are adopted during the studies of junior schoolchildren of English in the conditions of the mixed studies, namely: computer technologies, to web-technology, internet-technologies, mobile technologies. It is marked that of informatively-communication technologies are the inalienable constituent of the modern educational system and process of the mixed studies at new Ukrainian school.

Essence, maintenance and structure of the English-language communicative competence of students of initial school, is exposed. In theory pedagogical potential of the mixed form of studies is reasonable in the process of forming of the English-language communicative competence of junior schoolchildren. Advantages and lacks of the mixed studies are certain comparatively with the traditional methods of studies of English of students of initial school. It is well-proven that the mixed studies are the leading form of studies on the modern stage of modernisation of new Ukrainian school. The pedagogical terms of forming of the English-language communicative competence of junior schoolchildren are outlined by facilities of the mixed studies, among that: observance of balance between the use of eye and controlled from distance components of the mixed studies; duty of different forms of educational activity; use of innovative educational of informatively-communication technologies; transformation of educational materials is according to the requirements of the mixed studies and others like that.

Key words: blended learning, electronic studies, flipped classroom, informatization of education, English-language communicative competence, of informatively-communication technologies, junior schoolchildren.

УДК 37

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/76.49>

Шинкевич Ю.О.,

аспірантка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Процай Л.П.,

канд. пед. наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Постановка проблеми. Реформування нової української школи, зокрема початкової освіти, продукує появу інноваційних освітніх технологій та новітніх моделей педагогічної взаємодії. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології дають можливість оптимізувати процес навчання та зробити його більш доступним і прогресивним, а нові форми організації освітньої діяльності забезпечують виконання принципів індивідуалізації та диференціації у навчанні, що наблизить реалізацію провідної мети початкової освіти – формування самостійної всебічно розвиненої особистості, здатної до здійснення успішної практичної діяльності.

Однією із сучасних форм навчання молодших школярів є змішана форма, що передбачає інтеграцію традиційного та онлайн-навчання із використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій. У зв'язку із посиленням впливом інформаційних технологій на всі сфери життя людини, також із вимушеними державними змінами, змішана форма навчання наразі домінує в новій українській школі, тому вимагає детального дослідження та визначення особливостей її реалізації у процесі формування ключових компетентностей молодших школярів.

До ключових компетентностей учня, визначених змістом нової української школи, належить мовна компетентність, куди входить вільне володіння державною мовою та здатність спілкуватися іноземною мовою. Загальновідомо, що сучасне українське суспільство перебуває в процесі інтеграції в європейську спільноту та вимагає від громадянина не лише знання і використання рідної мови, а й здатності спілкуватися іноземною, зокрема, англійською мовою, що є мовою міжнародного спілкування. Молодший шкільний вік є сенситивним періодом для формування основ мовної компетентності, проте багатьом дітям важко вивчати англійську мову в умовах змішаного навчання. Саме тому, на наш погляд, слід дослідити особливості формування англомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи в умовах змішаного навчання та визначити методичні рекомендації щодо організації цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему інтеграції змішаного навчання в освітній простір досліджували О. Барановська, Т. Вакалюк, О. Коротун, О. Кривонос, Н. Рашевська, С. Семеріков, О. Спірін, Л. Шелестова та ін. Форми взаємодії вчителя та учнів в умовах змішаного навчання безпосередньо в початковій школі вивчали О. Барановська [2] та Л. Шелестова [14], на думку яких, такий вид навчання буде провідним у найближче десятиріччя, тому потребує детального вивчення, вдосконалення та пошуку інноваційних методів роботи. Дослідниці дефінують поняття «змішане навчання» як поєднання традиційного та інноваційного навчання, зокрема й електронного та дистанційного.

Аналіз можливостей та доцільності переходу нової української школи на масовий формат змішаного навчання знаходимо у наукових розробках Г. Гордійчук, Р. Гуревича, М. Драчук, Л. Коношевського, О. Коношевського, М. Кусій, [7] які відзначають перспективність змішаного навчання та вбачають у ньому основу модернізації освітньої системи. Крім цього, думки науковців сходяться на твердженні, що технології змішаного навчання мають високий рівень ефективності в активізації, інтенсифікації та оптимізації навчання, його особистісної зорієнтованості.

Привертають увагу також наукові праці іноземних науковців. Так, Анка Ані-Рус та Гораціу Каталано [1] у своєму дослідженні наголошують на важливості цифрових технологій для ефективної побудови змішаного навчання молодших школярів, що сприяють розширенню доступності навчання та підвищенню пізнавального інтересу та мотивації учнів. Їх погляди поділяють вітчизняні вчені, такі як: Ф. Апшай, В. Білецький, І. Войтович, М. Мар'єнко, А. Сухіх, І. Теліш, які наголошують на винятковій важливості інформаційно-комунікаційних технологій у процесі творчої організації змішаного навчання та дотримання принципів доступності і комунікативності [1, 12].

Аналіз наукових джерел засвідчив, що результатів вивчення проблеми використання моделей змішаного навчання під час формування англомовної комунікативної компетентності учнів початкових класів наразі не так багато. Окремі аспекти зазначеної проблеми можемо знайти у працях І. Башинської, О. Безверхої, О. Бернацької, М. Комогорової. Формуванню англомовної комунікативної компетентності особистості за допомогою технології «перевернутої аудиторії», що є однією із провідних у змішаному навчанні, присвячено роботи Л. Купчик, А. Літвінчук, І. Микитин.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері використання змішаного навчання, його педагогічний потенціал у процесі вивчення молодшими школярами англійської мови вивчений недостатньо. Зокрема, потребують деталізації: моделі змішаного навчання під час вивчення англійської мови; переваги та недоліки змішаного навчання у процесі формування англомовної комунікативної компетентності учнів, доцільність та ефективність застосування інформаційно-комунікаційних технологій змішаної форми навчання молодших школярів у контексті формування їх англомовної комунікативної компетентності.

Формулювання цілей статті. Мета статті – розкрити особливості імплементації змішаного навчання у новій українській школі з метою формування англомовної комунікативної компетентності молодших школярів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Змішане навчання (англ. – *blended learning*) є однією із найпоширеніших сучасних форм організації освітнього процесу. Воно відзначається ефективною інтеграцією традиційної та дистанційної форм педагогічної взаємодії, що забезпечує максимальну реалізацію переваг очного й електронного навчання та компенсацію недоліків кожного з них. Термін «змішане навчання» характеризується тим, що не має конкретного сталого визначення, адже його сутність є мобільною та гнучкою, що робить процес навчання оптимальним для всіх його суб'єктів.

Під *змішаним навчанням* розуміють поєднання формальних (традиційних) засобів навчання та інноваційних (електронних та мережевих) форм навчання. Частина такого навчання реалізується освітніми закладами в умовах безпосереднього навчання в межах школи, а частина – у віддаленому режимі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання [7, с. 16].

На думку Л. Шелестової, *змішане навчання* містить два компоненти, що перебувають у постійній взаємодії: офлайн/очне навчання (формат занять у класі) та онлайн/електронне навчання (заняття з використанням інформаційно-комунікаційних технологій) [14, с. 4].

М. Мар'єнко та А. Сухих розглядають *змішане навчання* як комбінацію різноманітних форм і систем навчання з використанням новітніх цифрових технологій [12, с. 46].

Узагальнивши наукові дослідження у сфері визначення сутності поняття «змішане навчання», можемо стверджувати, що **змішане навчання** є оптимальним поєднанням традиційної та дистанційної форм навчання на основі використання інноваційних інформаційно-комунікаційних освітніх технологій з метою інтенсифікації, персоналізації та особистісної орієнтації навчання, його гнучкості, доступності та мобільності, а також відповідно до вимог сучасного суспільства та модернізації нової української школи.

Дистанційне навчання (онлайн-навчання), порівняно із традиційним, донині залишається недостатньо вивченим, оскільки цифрові технології стрімко вдосконалюються, а, отже, методики їх впровадження в навчальний процес нової української школи потребують постійного оновлення та вдосконалення. У Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні, затвердженої Постановою МОН України від 2000 року зазначається, що **дистанційна освіта** – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання: педагогічними (опосередковане активне спілкування педагога та учнів із використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи учнів

зі структурованим навчальним матеріалом, представленим у електронному вигляді) та інформаційними (технології створення, передачі і збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку) [10].

Відмінними рисами дистанційного навчання англійської мови у початковій школі є:

– *гнучкість та доступність* – навчання в зручному місці та в зручний час;

– *персоналізація та індивідуалізація навчання* – можливість пропонувати кожному учневі завдання з розвитку англійської комунікативної компетентності, відповідно до рівня її сформованості та навчального потенціалу учня;

– *суб'єкт-суб'єктна взаємодія* – вчитель виступає в ролі фасилітатора (наставника, помічника);

– *структурованість та компактність навчальних матеріалів* – представлення навчальної інформації у формі, зручній та доступній для засвоєння із використанням електронних засобів навчання: карти пам'яті, опорні слова, електронні навчальні тести, творчі завдання тощо;

– *технологізація та цифровізація навчання англійської мови*: використання комп'ютерів, планшетів, програмного забезпечення та онлайн-ресурсів для навчання та здійснення інтерактивних завдань з розвитку мовлення;

– *творча взаємодія* – відповідно до Листа МОН України № 1/9-609 від 2 листопада 2020 року «Щодо організації дистанційного навчання» [15], організація дистанційного навчання не потребує спеціальних навчальних програм, тобто забезпечується можливість для вільного добору, структурування та подачі навчальних матеріалів і вивчення їх у такому порядку, який буде зручний конкретному учневі. На наш погляд, ця риса дистанційного навчання є надзвичайно важливою, адже деякі теми з вивчення англійської мови окремому школяреві можуть здаватися легшими, а деякі – важчими, тому він матиме змогу вивчати мовний матеріал в оптимальному для себе форматі, а не за визначеною схемою, що сприятиме формуванню та подальшому розвитку англійської комунікативної компетентності та підвищить пізнавальний інтерес до вивчення навчального предмету.

Англійська комунікативна компетентність молодшого школяра є важливим новоутворенням сучасної особистості, адже англійська мова є мовою міжнародного спілкування, а Україна наразі активно інтегрується у світовий простір, саме тому держава та соціум вимагають від особистості високого рівня розвитку зазначеної компетентності, а від освіти – модернізації навчання, відповідно до цих вимог. Англійська комунікативна компетентність молодшого школяра, за нашим переконанням, становить собою сукупність ключових мовленнєвих компетенцій, а також умінь

та навичок їх застосування у реальних або наближених до реальних мовленнєвих ситуаціях. Крім цього, важливими характеристиками англомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи нам видаються здатність та готовність до здійснення мовленнєвої діяльності безпосередньо англійською мовою.

У науковому доробку І. Башинської, О. Бернацької, М. Комогорової знаходимо такі компоненти англомовної комунікативної компетентності молодшого школяра: лінгвістичний (засвоєння учнями знань і умінь для подальшого здійснення різних видів мовної діяльності); комунікативний (формування в учнів навичок успішної комунікації з іншими людьми англійською мовою із застосуванням лінгвістичних умінь та комунікативно-мовленнєвих навичок); соціально-культурний (засвоєння учнями знань щодо культурних особливостей носіїв англійської мови та умінь оптимально враховувати їх під час спілкування) [3, с. 637–638; 5, с. 24].

Реалізація дидактичних завдань, що передбачають розвиток зазначених компонентів англомовної комунікативної компетентності учнів початкових класів, можлива за допомогою використання різних моделей змішаного навчання. На основі аналізу наукових джерел [4, с. 149; 8, 9] ми виокремили такі моделі змішаного навчання під час вивчення англійської мови у початковій школі та типи навчальної взаємодії за умов змішаного навчання (рис. 1).

Ротаційна модель передбачає регулярну взаємозаміну учнів між малими групами, а також зміну видів їх офлайн/онлайн діяльності. Основною технологією цієї моделі є технологія «Перевернутий клас», за якої частину матеріалів учні вивчають самостійно, а очно обговорюють дискусійні питання, чи консультуються з учителем, або вивчають наступну частину матеріалу. Така технологія змішаного навчання наразі є найбільш

поширеною серед українських шкіл. До характерних ознак технології «перевернутий клас» належать: застосування цифрових технологій і цифрових медіа; нове бачення очного часу навчання: не етап вивчення інформації, а етап підготовки до її подальшого самостійного вивчення; диференціація/індивідуалізація навчання [11].

Гнучка модель здебільшого орієнтована на онлайн-навчання та дозволяє учням працювати за індивідуальним графіком, який буде оптимальним для кожної особистості окремо. Відмінністю особистісно-орієнтованої моделі змішаного навчання є те, що учні навчаються за індивідуальними освітніми траєкторіями, тобто очно, а паралельно працюють із зовнішніми електронними ресурсами. Протилежна до останньої – модель збагаченого віртуального середовища, за якої діти навчаються онлайн за дистанційними уроками, проте можуть іноді відвідувати очні уроки.

Н. Рашевська та С. Семеріков [13, с. 103–104] пропонують таку класифікацію моделей змішаного навчання, яка може бути використана під час формування англомовної комунікативної компетентності молодших школярів:

- традиційна модель – більшість мовного матеріалу вивчається очно під наставництвом учителя, усі навчальні матеріали учні отримують в паперовому вигляді, а електронні засоби навчання використовуються безпосередньо у межах школи лише як допоміжні засоби;
- модель електронного навчання – навчання англійської мови відбувається дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Навчальні матеріали презентуються в електронному форматі, акцент робиться на самостійність та творчість учнів;
- мобільна модель – на наш погляд, найбільш гнучка модель змішаного навчання, за якої оптимально поєднуються дві вищезгадані моделі змішаного навчання: традиційна та електронна. Формат взаємодії може залежати від конкретних умов: навчальних теми або мети, наявності технічних засобів, електроенергії, оцінки рівня безпеки очних уроків, взаємного бажання вчителя та учнів.

За твердженням О. Безверхої [4, с. 149], кожна модель відзначається домінуванням певної форми навчальної взаємодії. Так, за традиційної форми взаємодії навчання молодших школярів англійської мови здійснюється шляхом безпосереднього спілкування учнів та вчителя (групова чи колективна робота), тоді як спілкування під час інтерактивної взаємодії опосередковане комп'ютерними технологіями та інформаційно-освітніми онлайн-ресурсами у межах класу чи поза межами школи. Самоосвіта (індивідуальна форма навчання) може відбуватися повністю дистанційно за допомогою інформаційно-комунікаційних освітніх технологій.

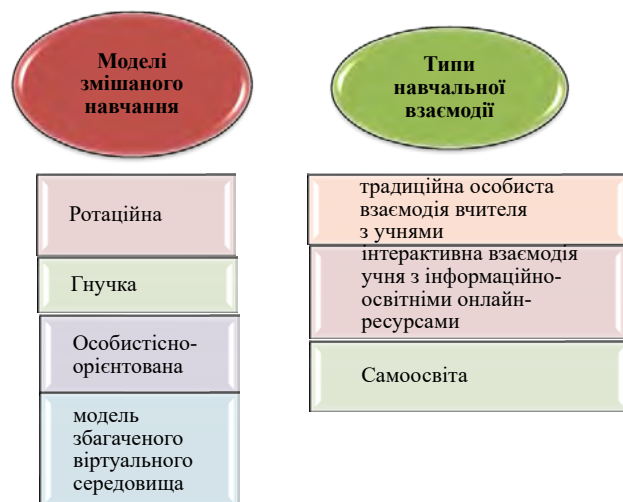

Рис. 1. Моделі змішаного навчання під час вивчення англійської мови у початковій школі та типи навчальної взаємодії за умов змішаного навчання

Інформаційно-комунікаційні технології є невід'ємною складовою сучасної освітньої системи та становлять основу для ефективної реалізації завдань змішаного навчання. **Інформаційно-комунікаційні технології** або ІКТ – це засоби створення, збереження, передачі, обробки і управління інформації, які включають в себе всі технології, що використовуються для спілкування та роботи з інформацією [6, с. 94]. Під час навчання молодших школярів англійської мови в умовах змішаного навчання доцільно використовувати такі **види інформаційно-комунікаційних технологій**: комп'ютерні технології (текстові та гіпертекстові редактори, редактори мультимедійних презентацій); веб-технології (електронна пошта, форум, чат, платформи для мережеских ресурсів); інтернет-технології (блоги, сайти, веб-сторінки, соціально-пошукові системи, контактні сервіси); мобільні технології (хмарні технології, смарт-технології). Особливо актуальними нині є електронні підручники, що створюються за допомогою текстових та гіпертекстових технологій, а також технологій мультимедіа. Вони відповідають параметрам та структурі звичайного паперового підручника, проте дають можливість здійснювати навчання дистанційно, що забезпечує реалізацію змішаного навчання в сучасних освітніх умовах.

Серед онлайн-платформ для змішаного навчання молодших школярів найбільш популярним є Google Classroom – безкоштовна онлайн-платформа, де вчитель та учні можуть зберігати власні файли із необхідною інформацією на Google Диску та отримувати зворотний зв'язок, а також виконувати завдання і проходити навчальні тестування. Google Meet, Skype, OBS Studio, Hangouts, ZOOM – платформи для онлайн-конференцій, де можна здійснювати онлайн-заняття у молодших класах. Для комунікації з учнями та здійснення відеозв'язку можливо також використовувати додаток Viber, який здебільшого є доступним на кожному дитячому смартфоні. Відтак стрімкий розвиток та різноманітність інформаційно-комунікаційних технологій дає можливість освітній системі постійно вдосконалювати процес навчання та комбінувати різні його форми, в результаті чого змішане навчання є домінуючим на сучасному етапі розвитку нової української школи.

Імплементация змішаного навчання у процесі формування англомовної комунікативної компетентності молодших школярів видається нам надзвичайно ефективною, адже має ряд безсумнівних переваг. Так, приміром, іноземні науковці А. Ані-Рус та Г. Каталано [1] відзначають, що в умовах змішаного навчання учні працюють з ентузіазмом та мають вищий рівень продуктивності. Їх пізнавальна активність зростає, а навчальний інтерес спонукає до творчих проявів навчальної діяльності. Однак неможливо не погодитися із думкою дослідників про те, що у використанні змішаного

навчання на уроках англійської у початковій школі важливо дотримуватися балансу. Якщо здебільшого у дітей переважатиме дистанційна складова змішаного навчання, то це може заважати їх уважності в межах очного навчання і матиме негативні наслідки для подальшої успішності. Саме тому так важливо застосовувати збалансований підхід у процесі поєднання інструментів змішаного навчання. Відтак спробуємо визначити переваги та недоліки змішаного навчання учнів молодшого шкільного віку під час вивчення англійської мови (табл. 1).

Як і будь-яка інноваційна форма організації навчання, змішане навчання характеризується наявними перевагами та недоліками, проте за умов оптимального та доцільного його використання можливо нівелювати зазначені недоліки та максимально ефективно використовувати педагогічний потенціал зазначеної форми педагогічної взаємодії на уроках англійської мови у початковій школі. О. Барановська зазначає, що: «актуальними завданнями нової української школи в умовах змішаного навчання є постійне оновлення теоретичної бази з питання дистанційного (змішаного) навчання; оновлення педагогічних технологій навчання; необхідність розроблення електронних підручників для початкової школи; постійне оновлення супровідного матеріалу до вже існуючих підручників; вирішення теоретичних і практичних проблем індивідуалізації навчання тощо» [2, с. 55]. Ми вважаємо, що перспектива успішної імплементації змішаного навчання у процес вивчення англійської мови молодшими школярами є реальною, якщо буде виконуватися ряд педагогічних умов:

- 1) дотримання балансу між використанням очного та дистанційного компонентів змішаного навчання;
- 2) чергування різних форм навчальної взаємодії на уроках англійської мови, а саме: роботи в парах, групах, індивідуальної роботи тощо;
- 3) активна участь батьків у налагодженні процесу змішаного навчання;
- 4) використання інноваційних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій змішаного навчання з метою формування англомовної комунікативної компетентності учнів;
- 5) підвищення рівня професійної компетентності педагога та його цифрової грамотності;
- 6) дотримання ергономічних, педагогічних та вікових вимог до використання засобів технічного навчання під час дистанційної організації процесу вивчення англійської мови молодшими школярами;
- 7) трансформація навчальних матеріалів згідно з вимогами змішаного навчання, запитами та потребами учнів, а також грамотний підбір різноманітних електронних освітніх ресурсів та навчальних платформ, що дозволять презентувати мовний матеріал належним чином;

Аналіз педагогічного потенціалу змішаного навчання

Переваги змішаного навчання	Недоліки з мішаного навчання
<i>Індивідуалізація навчання:</i> велика кількість навчальних інструментів дає можливість використовувати індивідуальний підхід до кожного учня, відповідно до його інтересів, запитів, потреб та рівня навчальної підготовки.	<i>Втрата особистих контактів:</i> значний відсоток використання дистанційної форми навчання може призвести до втрати особистого контакту між суб'єктами педагогічної взаємодії, що негативно позначиться на емоційних та психологічних стосунках у класному колективі, формуванні уміння будувати реальні взаємини з іншими людьми.
<i>Розвиток цифрової компетентності:</i> за рахунок того, що учні постійно взаємодіють із сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, це сприяє розвитку їх цифрової компетентності.	<i>Надмірне перевантаження учнів електронною інформацією та технічними засобами.</i> Важливо шукати баланс у поєднанні компонентів змішаного навчання, адже нервова система дитини молодшого шкільного віку ще недостатньо зріла, щоб легко витримувати значні зорові та інформаційні навантаження, що несуть в собі засоби інформаційно-комунікаційних технологій.
<i>Стимулювання мотивації:</i> використання різноманітних навчальних засобів та методів, включаючи онлайн-ресурси, відеоуроки та інтерактивні завдання збільшує мотивацію учнів до навчання, що є ключовим фактором високих результатів успішності.	<i>Потенційне відволікання учнів на зовнішні фактори:</i> ігри з друзями (онлайн чи офлайн), домашні справи, відсутність власної кімнати чи спеціально організованого місця для навчання, відволікання на комп'ютерні ігри, соцмережі тощо.
<i>Доступність інформації:</i> спектр інформаційно-комунікаційних технологій змішаного навчання робить будь-якою інформацію про реальний світ доступною для пошуку та опрацювання.	<i>Втрата можливості доступу до електронного навчання:</i> блекаути та війна у нашій країні можуть заважати адекватній організації змішаного навчання, адже пов'язані із відсутністю інтернет-зв'язку для здійснення навчання, питаннями безпеки людини та іншими перешкодами.
<i>Формування ключових компетентностей:</i> підготовка учнів до життя в сучасному інформаційному суспільстві та успішного здійснення практичної діяльності.	
<i>Диференціація навчання:</i> змішана форма навчання дає можливість диференціювати навчання та адаптувати навчальні матеріали і завдання відповідно до можливостей кожного учня.	
<i>Залучення до навчального процесу усіх його суб'єктів:</i> батьки також стають активними учасниками навчальної діяльності, адже допомагають організувати та проконтролювати процес навчання.	

8) розробка чітких інструкцій та пам'яток по роботі з навчальними матеріалами та онлайн-платформами.

Висновки. Змішане навчання є сучасною формою організації педагогічного процесу, що включає в себе чергування традиційного навчання із використанням електронних технологій та онлайн-ресурсів, а також дистанційне навчання. Доведено, що змішане навчання відзначається високим рівнем індивідуалізації, персоніфікації, оптимізації, мотивації навчальної діяльності, позитивним впливом на розвиток цифрової та інших ключових компетентностей особистості. Проте, незважаючи на ряд значних переваг, має і суттєві недоліки: низький рівень цифрової грамотності суб'єктів педагогічного процесу, часткова втрата особистих контактів та негативний вплив на процес соціалізації дітей, можлива втрата доступу до дистанційного навчання внаслідок технічних чи інших причин. Саме тому, особливо у роботі з молодшими школярами, які на цьому етапі навчання потребують наставництва

та підтримки дорослого, важливо балансувати під час використання традиційного та дистанційного компонентів змішаного навчання.

Дослідження показало, що імплементація змішаного навчання у процесі вивчення учнями початкових класів англійської мови може позитивно впливати на показники формування їх англомовної комунікативної компетентності, адже забезпечує використання сучасних технологічних засобів навчання, чергування різних форм взаємодії, що робить навчання цікавим та значно полегшує процес засвоєння мовного матеріалу. Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо у практичному підтвердженні зазначеної гіпотези.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ani-Rus A., Catalano H. Blended learning tools in primary schools- a qualitative study. *Education, Reflection, Development – ERD 2022* : Proceedings of 10th International Conference Education, Reflection, Development (ERD 2022), 24 June 2022, Cluj-Napoca, Romania. 2022. Vol. 6, No 26. P. 280–294. DOI: 10.15405/epes.23056.26.

2. Барановська О. В. Змішане навчання у початковій школі: нові форми взаємодії: методичні рекомендації. Київ: «Фенікс», 2021. 64 с.
3. Башинська І. С. Формування іншомовної компетентності учнів на уроках англійської мови. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2023. № 24. DOI: <https://doi.org/10.32589/im.v0i2.122360>.
4. Безверха О. Використання моделей змішаного навчання у процесі вивчення іноземних мов. *Наукові записки. Серія: педагогіка*. 2017. № 3. С. 147–156. DOI: 10.25128/2415-3605.17.3.20
5. Бернацька О. В., Комогорова М. І. Сутність іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи та стратегії її формування. *Педагогічні науки*. 2019. Випуск 143. С. 22–29. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-143.2019.03>
6. Білецький В. В., Войтович, І. С., Апшай, Ф. В., Теліш, І. С. Інформаційно-комунікаційні технології в умовах змішаного навчання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 208. С. 91–97. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-208-91-97>
7. Гуревич Р. С., Гордійчук Г. Б., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Кусій М. І., Драчук М. І. Змішане навчання як сучасна форма побудови навчального процесу. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2023. Випуск 69. С. 14–35.
8. Змішане навчання: чи передбачено законодавством та які види практикують школи. URL: <https://nus.org.ua/articles/zmishane-navchannya-chny-perebachelor-zakonodavstvom-ta-yaki-vydy-praktykuyut-shkoly/> (дата звернення 27.09.2024).
9. Змішане навчання: як організувати якісний освітній процес в умовах війни. URL: <https://sqe.gov.ua/zmishane-navchannya-yak-organizuvati-yaki/> (дата звернення 16.09.2024).
10. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня 2000 р. URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> (дата звернення 28.09.2024).
11. Купчик, Л. Є., Літвінчук, А. Т., Микитин, І. С. Формування англomовної комунікативної компетентності студентів засобами «перевернутої аудиторії». *Академічні візії*. 2023. № 24. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/648>. (дата звернення 19.09.2024).
12. Мар'єнко М. В., Сухих А. С. Особливості організації змішаного навчання з використанням цифрових технологій. *Освітній дискурс* : збірник наукових праць. 2021. № 32 (4). С. 45–52. DOI 10.33930/ed.2019.5007.32(4)-5
13. Рашевська Н. В., Семеріков С. О. Моделі змішаного навчання. *Новітні комп'ютерні технології. Кривий Ріг* : ДВНЗ «Криворізький національний університет». 2013. № 11. С. 103–104. URL : <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/979/18F.pdf> (дата звернення 30.09.2024).
14. Шелестова Л. В. Змішане навчання у початковій школі: методичні рекомендації. Київ : «Фенікс», 2021. 48 с.
15. Щодо організації дистанційного навчання. Лист МОН України № 1/9-609 від 2 листопада 2020 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-distancijnogo-navchannya> (дата звернення 22.09.2024).